

SLOVENSKI NAROD.

Načaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in pranike ter včila po pošti prejemam na avstre-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanje dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpšljivljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne peti-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Kopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafliovih ulicah št. 5. — Upravnosti naj se blagovoljno pošljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Upravnosti telefon št. 85.

Klerikalno psovanje na prednega dijaštvu.

Na naših klerikalcih se pojavi očitni simptomi blaznosti, zakaj blaznost je in nič drugega, kar pisario zdaj klerikalec zoper napredno dijaštvu slovensko, ki se je v Pragi pridružilo češkemu dijaštvu, v Gradcu pa se v zvezi z drugimi Jugoslovani, a popoloma samostojno in neodvisno od nemških buršev zavzel za svobodo znanosti in avtonomijo vsečilišč, reklamajoč obenem zase popolno ravnopravnost in obsojajoč nemška prizadevanja zoper ustanovitev slov. vsečilišča.

Postopanje slovenskega naprednega dijaštva je bilo gotovo korektno. Izpolnili so častno dolžnost, ki jo imajo kot akademiki. Kdor zase zahaja v avtonomijo z Nemci na vsečilišču, ta ima gotovo tudi dolžnost, da brani avtonomijo teh vsečilišč in njih svobodo, kajti ravnopravnost, ki jo zase slovenski akademiki reklamirajo, ne obsegata samo pravice, marveč nalaga tudi dolžnosti. Res, da brutalni nemški burši zabranjujejo s silo slovenskemu dijaštvu uživanje ravnopravnosti, ali z nasilstvom se ne da ubiti pravica in dokler hočejo slovenski dijaki, da veljajo za ravnopravne, dotlej morajo tudi izvrševati dolžnosti ravnopravnih akademikov. S tem, da branijo avtonomijo in svobodo vsečilišča, so pokazali, da pozajmo in imajo voljo izpolnjevati svoje akademične dolžnosti, in če bi jim Nemci sedaj že hoteli odrekati ravnopravnost, bi s tem posebno jasno pokazali, da so krivični nasilniki.

Naši klerikaleci seveda niso zadowoljni z naprednim slovenskim dijaštvom. To je čisto naravno. Naši klerikaleci itak niso nič drugega kot hlapci nemških klerikalcev, ki vodijo sedanjo vojsko zoper svobodo in avtonomijo vsečilišč. Klerikaleci vseh narodnosti so čisto edini v svojem prizadevanju, podjarmiti vsečilišča in zadušiti svobodno vedo, zakaj nikdar niso tako živo kakor zdaj čutili, da je svobodna znanostista mogočna sila, ki bo sčasoma podrla in uničila klerikalizem tudi pri nas, kakor ga je na Francoskem.

Kakor rečeno, se nič ne čudimo, da stope klerikalci in dušo in s telesem na strani tistih, ki vodijo zdaj vojsko zoper vsečilišča. Videč, da nimajo pri tem slovenskega na prednega dijaštva na svoji strani,

ih jeza tako lomi, da psujejo, kakor bi bili postalni božjastni. Kaj drugega od teh ljudi itak ni bilo pričakovati. Kadar klerikaleci tako rohne in psujejo, je to vedno dobro znamenje. Slovenski akademiki bodo seveda vzeti vsemu temu hodili mirno svojo pot. Pokazali so v sedanjem kritičnem trenotku, da pozajmo svoje dolžnosti kot akademiki in da izpolnjujejo v dostojni obliku te dolžnosti; pokazali so, da so pripravljeni, stati na braniku avtonomije in svobode svojega vsečilišča in se bodo odslej toliko laglje borili za dejansko prizadevanje svojih akademičnih pravic, za dejansko veljavo v teoriji jim od učne uprave itak pripoznane ravnopravnosti.

Rekli smo v začetku teh vrst, da se v klerikalnem divjanju zoper slovensko napredno dijaštvu kažejo simptomi blaznosti. Kaj drugega kot blaznost, kot izbruh nenormalne megalomanije pa so te grožnje, s katerimi obsipajo klerikaleci napredne visokošole. Kakor da bi se kdobi klerikalcev, kakor bi ti res imeli kako moč, kakor bi bila od njih odvisna sedanjost in bodočnost slovenskega dijaštva! To je že očitna blaznost, kar si domišljajo itak ljudje, glede katerih nam prinaša vsak dan dokazov, da so pač vladni lakaji ki morajo aportirati celo take kosti, kakor je zvišanje krynih bremen kmečkemu ljudstvu, sicer pa niso nič, ne stejejo nič in ne dosežejo nič.

Državni zbor.

Dunaj, 21. maja. Današnja seja je potekla nepričakovano mirno, dasi je bilo ravno pri glavnih govornikih o maloruskih nujnih predlogih zaradi nerodnosti v gališki upravi in zlorab pri zadnjih volitvah pričakovati kakih hujših nastopov. Oba glavna govornika, grof Dzeduszycki in Daszynski, sta temeljita poznavalec galiških razmer. Grof Dzeduszycki (glavni govornik proti maloruskim predlogom) je govoril v prvi vrsti o umoru grofa Potockega. Ako se naj v Galiciji, kjer tli še vedno anarhija, napravi red, ne sme zbornica lahkomisljeno upravi vezati rok. — Poslane Daszynski (glavni govornik za nujnost), je izjavil, da smatralo socialni demokratie čin Sičinskog za politično napako. Grof Potocki ni bil pri radikalnih Poljakih nikoli priljubljen ter je skusal izkazati nekoliko pravčnosti Malorusom. Govornik je pozival vladu, naj ugodi maloruski zahtevi v

gališki upravi. Problem v Galiciji je mogoče rešiti le z avtonomijo obema narodoma, nikoli pa ne z bajonetom.

Pri glasovanju je bil nujni predlog Ceglinskega odklonjen, nakar je začel poslanec Petruševič utemeljevati svoj nujni predlog glede zlorab pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Gališkem. Obenem s tem se razpravlja tudi o vseh ostalih maloruskih nujnih predlogih. Razprava se bo nadaljevala jutri. — Pred koncem seje je interpeliral poslanec dr. Stözel predsednika, kako da je ministrski svetnik Pöschl v imenu finančnega ministrstva izjavil, da se je v skupnem ministrskem svetu doseglo glede zvišanja plač častnikom in izboljšanja gmotnega položaja vojakom. In sicer se postavi v proračun za leto 1909. celi znesek, ki ga zahteva vojna uprava za zvišanje plač častnikom; za izboljšanje hrane in plače vojakom se je določilo 7 milijonov kron, ki pa pridejo šele v proračun za leto 1910., dočim se za leto 1909 nakaže le $3\frac{1}{2}$ milijona K.

Častnikom se zvišajo plač s 1. oktobrom t. l. — Tudi za izboljšanje hrane moštva se nakaže že letos 500.000 kron. — Z druge strani pa se zatrjuje, da se glede časa, do kdaj naj sega nazaj zvišanje plač častnikom, še ni doseglo popolno sporazumljene. Interpelant je vprašal predsednika, ali se strinja s častjo parlamenta, da se dogodi takto dalekosežne važnosti sporočo officialno borzi poprej kakor pa parlamentu. — Predsednik je odgovoril, da mu ni ničesar o tem znanega, a hoče na merodajnem mestu poziveti, nakar sporoči odgovor zbornici.

Konference klubovih načelnikov.

Dunaj, 21. maja. Današnja konferenca klubovih načelnikov se jejavila v prvi vrsti s tem, kako se naj uredi proračunska razprava, da se pravočasno reši. Določilo se je, da se za celo razpravo da strankam 200 ur na razpolago. Podrobna razprava se bo vršila po skupinah. Vsaka stranka pa ima pravico, število ji odkazanih ur za svoje govornike, prenesti na druge stranke. Cela proračunska debata se dožene v dvajsetih sejah po deset ur. Dne 23. junija bo potem takrat proračun pod streho, da dobi tudi gosposka zbornica prilika, se baviti z njim do 1. julija. Od 200 ur jih dobe največ krščanski socialisti — namreč 37. Slovencem je predmetenih $6\frac{1}{2}$ ur, Hrvatom pa 8 ur.

Nezaupnica ministrskemu predsedniku.

Dunaj, 21. maja. Včerajšnji nastop brambnega odseka proti ministrskemu predsedniku baronu Bečku se smatra za usodnega za pozicijo Beckove vlade. Odsek je pričakoval, da mu poda ministrski predsednik temeljito pojasnilo o spremembni brambnega zakona, a baron Beck je prebral kratko izjavo brez prave vsebine ter takoj odšel. Na predlog poslancev Schuhmeierja je sklenil odsek

soglasno, da se seja zaključi ter se sklice zopet šele tedaj, ko bo imel ministrski predsednik čas, da pride k seji. Ta predlog je očitna nezaupnica in demonstracija proti ministrskemu predsedniku.

Zvišanje častniških plač.

Dunaj, 21. maja. Pri današnjem skupnem ministrskem svetu pod predsedstvom ministra barona Aehrenthala se je doseglo sporazumljene glede zvišanja plač častnikom in izboljšanja gmotnega položaja vojakom. In sicer se postavi v proračun za leto 1909. celi znesek, ki ga zahteva vojna uprava za zvišanje plač častnikom; za izboljšanje hrane in plače vojakom se je določilo 7 milijonov kron, ki pa pridejo šele v proračun za leto 1910., dočim se za leto 1909 nakaže le $3\frac{1}{2}$ milijona K.

Za Poljake na Poznanjskem.

Lovov, 21. maja. Knez Lubomirski je kupil velika posestva dečiev Schmidha v brodskem okraju za pet milijonov kron. Ta posestva se parcellirajo za poznanjske Poljake.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 21. maja. Nadaljuje se debata o proračunu načnega ministrstva. Na izvajanja nemadžarskih poslancev je izjavil načni minister grof Apponyi, da se mu zdi upravičena želja, naj bi se mladina na gimnazijah naučila vsaj enega nemadžarskega jezika, ki ga govoril del prebivalstva na Ogrskem. — Poslane Potoky je zahteval, naj bi se vse ljudske šole podržavile. Minister se je takoj izrekel proti predlogu, češ, da bi to motilo notranji mir v deželi. (V resnicu pa država le ne zmora stroškov, temuč pusti verskim občinam zdrževati ljudske šole, a odločuje pa nad njimi itak državna oblast).

Finančna kriza na Portugalskem.

London, 21. maja. Pri sestavljanju državnega proračuna na Portugalskem, se je izkazal primanjkljaj 70 milijonov kron. Kralj Manoel je odredil, naj se precen kraljevo privatno premoženje, da se povrne državni blagajni tistih 40 milijonov, ki si jih je bil izposodil umorenjenu kralj Karlos.

Zenska volilna pravica na Angleškem.

London, 21. maja. Ministrski predsednik Asquith je sprejel deputacijo, ki se je prišla zavzemati za žensko volilno pravico. Ministrski predsednik je obljubil, da bo imel še sedanji parlament resiti volilno reformo. Ako se pri tem zahteva, naj se volilna pravica raztegne tudi na ženske, ne bo vlada ničesar imela proti temu.

Dopisi.

Z Dolenskega. V petek, 15. t. m. je nastal ob polu 2. uri popoldne na Stopnem pri Bučki, v Škocjanski župniji, v hiši Martina Jerevega požar. Hipoma sta bili obe hiši v plamenu. Razen dveh hiš in svinjakov ni bilo drugega gospodarskega poslopja. Ker je Stopno na jaks visokem hribu in ker je bil grozno hud veter, je, še predno se je dalo znamenje z zvonom v poleg stojec romarski cerkvi M. B., užgal tudi cerkveno hišo. Streha je bila povsod s slamo krita in v petih minutah je bilo vse troje poslopi v ognju. Nekarost je bila velika za sosednja poslopja, pa tudi za bližnje vasi Slemenje in Bučko, kajti pihal je močan jug ravno v smeri proti Bučki, in goreče tvarine raznašala na vse strani. Zavarovan je imel Jereve hiši za 1000 kron, cerkvena hiša pa že menila od smrti ključarja. Povšeta ni bila več zavarovana. Kako tudi? Župnik Bohinc sedanjega ključarja, dasi ga je sam imenoval, (torej ni postavno izvoljen), le v toliko rabi, v kolikor treba račune od bogatih dohodkov te podružne cerkve podpisati. Pa o tem hočemo prihodnjih spregovoriti! Da bi bil pa dal cerkveno hišo zavarovati, kar storil sedaj vsak kajzar, — čemu pa? Znamenje vzornega gospodarja! Sedaj se naj zanaša, da mu bude občina, ali fara, ali pa soseska novo naredila. Ne boš Peter! Kadars

LISTEK.

Matica Hrvatska.

Za leto 1907. je »Matica Hrvatska« izdala enajst knjig, in sicer deset knjig poučne in zabavne vsebine in eno knjigo umetniških reproducij v barvah. Za vse te knjige je članom plačati samo 11 krov.

Poetične vsebine sta dve knjigi. Ugleđeni pesnik Gjuro Arnold je izdal zbirko lirskega in epskih pesmi pod naslovom »Čeznuča i maštanja«, profesor T. Maretic pa prevod Ovidijevih »Metamorfoz«.

Tri knjige so posvečene beletristični. Hvalevredno je, da se je »Matica« odločila izdati znanega in priljubljenega romanopisca Josipa Evgenia Tomića in manjše povesti. Letos je izšel prvi zvezek, obsegajoč deset teh povesti pod skupnim naslovom Jos. Evg. Tomića »Manja djebla«. V tem, ko je Tomić zastopnik profeso T. Maretic pa prevod Ovidijevih »Metamorfoz«.

Tri knjige so posvečene beletristični. Hvalevredno je, da se je »Matica« odločila izdati znanega in priljubljenega romanopisca Josipa Evgenia Tomića in manjše povesti. Letos je izšel prvi zvezek, obsegajoč deset teh povesti pod skupnim naslovom Jos. Evg. Tomića »Manja djebla«. V tem, ko je Tomić zastopnik profeso T. Maretic pa prevod Ovidijevih »Metamorfoz«.

Matične seznanit s slovenskim jezikom in s slovensko književnostjo. V tej knjigi so zastopani Levstik, Jurčič, Stritar, Kersnik, Stare in Mencinger.

Nekak prehod od poetičnih in beletrističnih del k poučnim tvori »Hrvatsko kolo«, naučno-knjjiževni zbornik, ki obsegata pesmi, kratke povesti, drame, kritike in raznovrstne poučne razprave, med njimi razprave o Slovencih v preteklosti in sedanosti, ki so jo spisali dr. Fr. Ilešić, dr. Pavel Pestotnik in dr. Gregor Žerjav.

Velezanimivo delo je »Povjest novije ruske književnosti«, ki jo je spisal A. M. Skabić v skupni zbornici, na hrvatski jeziku pa preložil Martin Lovrenčević. Letos je izšel prvi zvezek.

Zelo zanimivo sta tudi knjige »Prometna politika«, spisal H. S. Brdovački, katera knjiga ima največji aktualni pomen in ne le za Hrvate, in pa knjiga »Uredba sverima«, po dr. Juliju Scheinerju preložil dr. Oton Kučera.

»Glas Matice Hrvatske« obsegata poleg vsakovrstnih izkazov in ocen različnih knjig tudi celo vrsto temeljnih literarnih in kulturnih razprav in prinaša podobe raznih hrvatskih in slovenskih pisateljev.

»Kolo hrvatskih umjetnikov«. Letos je izšel drugi zvezek te zbirke.

V njem je deset umetniško-krasnih reprodukcij, in sicer osem v barvah, dodan pa je kratek popis originalov.

Omejujemo se za danes na to kratko naznanih Matičnih publikacij, pridržujemo se, da priobčimo o prvi priliki o posamičnih važnejših delih specjalne ocene.

R.

Stará devica.

Povest; spisal K. Oblak.

(Daleko.)

Fanika, ki ni bila vajena trdega ležišča, se je prebudila že zgodaj zjutraj. Mikalo jo je spoznati svoje novo bivališče in njega okolico. Najprej je odprla okno, na katerem so pajčevine pričale, da že dolgo ni dovolio vstopa svežemu zraku. Komaj se je Fanika sklonila iz okna in pogledala na dvorišče, je že slišala osorni glas svojega strica.

»Na kmetih ni navada spati celo dopoldne,« je rencal stric Anton, da si je bilo komaj šesto uro odbilo.

Neprijazni pozdrav strica Antona ni ozljobil Fanike, ker je smatrala stricovo besede za poziv na delo in dela si je

je cerkveni shod, pride čez 200 kron denarja, pa župnik Bohinc vse pobaše v malho, ključar pa brke grize. Sam spravlja — sam šteje, nam, ki smo neumni, da dajemo — nič ne po ve, koliko, in kako dobi, pa naj tudi sam sedaj cerkvi hišo naredi. Toliko za danes, a drugič bode drugače. Jako je zanimivo, kako je ogenj nastal. Začal je šestletni deček Martina Jerovca. Žena imenovanega in njeni mati sta spali ob polu 2. uri prav poštano v hiši, devetletno dekleico in šestletnega dečka sta pa brez nadzorstva iz hiše izgnali. Deklica je bila nekoliko slaboumnata! Deček je poleg svinjakov z vžigalicami ogenj v listju zakuril in hkratu je bilo vse v plamenu. Imenovanega dekleico je bila že rute v ognju, ker jo je neusmiljeni element udušil navzic prizadevanju na pomoč priteklih ljudi in storila je grozno smrt v plamenu. Neusmiljena mati je pustila mrtvega, nagega in grozno obžganega otroka, ko so ga iz ognja potegnili, kraj poti ležati, da so se ljudje zgrajali nad njeno trdorsčnostjo in brezbriznostjo. Blížnja sosedna je pozneje otroka pokrila z nekim capami. Požarna bramba se je to pot tudi izkazala, da zna več — nego hruške peči. To so naprednjaki! Ko je bilo že vse pravljeno za odhod na Stopno, je prišel župnik Bohinc in jih je pregovoril, da niso šli k požaru, če, saj nini gori vode. Pozneje je prišlo par mož od požarne brambe zjala prodajat. Ko so videli, da so ljudje cerkveno klet, v kateri ima ključar vino shranjeno, pred ognjem ubranili, so brž po gasilni stroj poslali, misleč, da bode za »likofa« dosti pijače. Ob 5. uri je prišla pomoč požarne brambe iz Škocijana, in sicer šele tistikrat, ko že ognja sploh več ni bilo. Nekateri ognjegasci so se, ko so iz neke mlake vodo sesali, kako grdo in sirovno nad izmucenim ljudstvom obnashali. Seveda cele tri ure so ljudje vedno nosili in več nego 300 veder so je nanesli, in ogenj tudi omejili, tedaj naj bi pa še sesalne gonili, in to zato, ker so ognjegasci svojo dolžnost zgrešili s tem, ker so se dali pregovoriti župniku, ki niti pojma nima, kako nalogo ima požarna bramba, župniku, iz katerega gleda sama zavist in sovraštvo. Požarna bramba naj pa zopet v svet trobi hvalo in čast svoje lenove. Da niso pridno ljudje vode nosili, bi bila tudi cerkev pogorela. — Prihodnjič nekaj pikantnejšega, s čimer g. Bohinc go tovo ne bode zadovoljen.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 22. maja

— Napad na graško vseučilišče. Poslanec Hagenhofer je pripeljal 200 kmetov, da bi z njimi napadel graško vseučilišče. Ti ljudje niso bili povabljeni kot gostje k promociji nekega klerikalnega dijaka, marveč so prišli na pismen poziv raznih klerikalnih poslancev, ki nimajo nobene pravice vabiti goste k promocijam. Klerikalni poslanci so razposlali pozive, naj pridejo kmetje v Gradec z namanom, da s kmeti napadejo vseučilišče. Takih poslanskih pozivov se je vse polno izročilo graškemu državnemu pravdištvu. Dognano je dalje, da so se zbrali kmetje v Gradcu v neki gostilni, kjer so jih aranžerji tolovajskega napada napajali. Ko so potem šli na vseučilišče, jih je neki kanonik srečal in je vprašal druge gledalce: »Kdo so pa ti pijani ljudje,« nakar je eden izmed vpršancev rekel: »Vaši somišljeniki, go-

spod kanonik.« Kmetje so bili oboroženi z gorjačami in državnemu pravdištvu se je naznalo, da so bili nekateri tudi oboroženi z revolverji. Imeli so tudi kamne v žepih ter s kamni bombardirali vseučilišče. To so dejstva, na podlagi katerih teče pri graškem deželnem sodišču zoper te kmete in njih voditelje kazenska preiskava. Kdor primerja događana dejstva s tem, kar pisari »Slovenec«, bo spoznal, da laže »Slovenec« tako, da smrdi do neba.

— Desetletni jubilej škofa Jegliča. Pod tem naslovom piše »Svodna Misel«: »Deset let že škofuje v Ljubljani občan Jeglič. Ker on sledi našim korakom, hočemo tudi mi ob tej prilici posvetiti nekoliko pozornosti. Da je pretiran v verske oziru, je pač znana stvar in sam škof Pogačar se je svoj čas izrazil o Jegliču tako. Pa pustimo njegov verski čut, ker to je vsakega človeka zasebna stvar in niti dva človeka nima enakega čuta. Vendar pa moramo resnici na ljubo povedati, da je škof Jeglič še ena tistih belih vran izmed ogromne večine duhovnih sobratov, ki to, kar uče, tudi sami verujejo. Da, na verskem polju bi se Jegliču ne moglo očitati hinavstva; in njega samega gotovo boli sree, če premislišja o »trdnih« veri svoje duhovščine. Jeglič je ohranil še naivno gorenskega kmeta, vkljub vsem študijam. Vse to potrjuje vsaka njegova izgovorjena ali napisana beseda. Ko je bil v Bosni, ni bil v verskem oziru tako preprijet. Mohomedancem je hodil celo čestitati za njihove velike praznike, kakor je to tam navada. Tudi je takrat obsojal počenjanje kranjskih kaplanov za časa škofovanja Missije. Specialno pa je obsojal osebne napade in gongo na priznale. Toda, ko pa je postal on ljubljanski škof, se je vse to podojilo in potrojilo. Ko je prišel v Ljubljano, se mu je priredil nadvsesloven sprejem. Tudi napredna društva so ga šla pozdraviti, napredna stranka je celo sklenila z njim nekak pakt. Le en mož je vstal, ki je bil proti njemu, ki je bil proti temu, da bi se delalo kompromise med idejno čisto nasprotnimi strankami, ta mož je bil dr. Ivan Tavčar, ki je edin ostal dosleden svojim svobodomiselnim principom izmed voditeljev napredne stranke. Po njegovem vplivljanju se tudi ljubljanski »Sokol« ni udeležil škofovega sprejema. Pri tem paktu je igral Jeglič vlogo dvorenzega noža. Najprej se je vezal, potem pa po jezuitsko odklanjal vsako odgovornost za pisavo »Slovenec« in delovanje klerikalne stranke, na drugi strani pa je zahteval od napredne stranke razne koncesije. Kar se tiče narodnega momenta, se zopet jasno pokaže na ljubljanskem škofu, da je klerikalizem le v toliko naroden, kolikor to služi njegovim interesom in da mu je v nasprotнем slučaju narodnost deveta briga, oziroma da mu služi kot sredstvo v doseg svojih namenov. Za časa, ko so klerikale najbolj napadali liberalce glede zvezze z Nemci, je izdal škof Jeglič okrožnico na Nemce, s katero jih vabi v svoj tabor. Nemcem na ljubo je odpravil s Kočevskega vse slovenske duhovnike in jih nadomestil z nemškimi. V najnovejšem času pa je prepovedal župniku Vrhovniku pisati za »Slovenski Branik«, katerega edin namen je, delovati v prospahu slovenske narodnosti. Da ni sposoben za gospodarstvo, se mu pač ne more zameriti. Bilo pa bi v njegovem interesu, da bi se ne vtikal v stvari, katerih ne razume, in da bi ne opravljal poslov, ki se ne dajo

wilje in natakarice, kakor je Fanika tudi ne. Prav izvrstno sem napravil.«

Stric Anton je moral prekiniti svoj monolog, kajti iz prodajalne je zaoril glas njegove svakinje. Mogočno, energično in neustrašno je delal ta glas; prevpil je vse druge glasove in končno, ko so vsi utihnili, delal sam, a tako, da se je razlegal daleč naokrog.

»Izvrstno, izvrstno,« je mrmral stric Anton, ki je pazno poslušal prepir v prodajalni. »To je ženska! Glas kakor grom in jezik kakor meč. Za dva krajevarja se prepira, kakor bi šlo za večno izveličanje. Dvajset jih je v štacuni, pa vse jih je ugnala. To je prodajalka. Še z zlatom bi je ne mogel odtehtati, in jaz sem jo dobil zastonj.«

Stric Anton že dolgo ni bil tako zadovoljen, kakor ta dan. Gospa Maroltova in Fanika sta vsaka v svojem delokrogu vestno in izborni poslovali, in stric Anton je še ta večer v svoji sobi napravil natančen račun, koliko bo imel sedaj več dobička, ko je spravil k sebi vdovo in hčer svojega brata. Račun je tako dobro kazal, da si je stric Anton privočil ta večer kar dva litra najboljšega vina, vsled česar je dobila Fanika priliko naučiti se, kako je najhitrejše in najlagljije spraviti pisanega človeka v posteljo.

(Dalej prihodnja.)

prav dobro družiti z njegovim dostojanstvom po mnemu katoliške cerkve. — Po našem mnenju to sicer ne velja, ker rokodelstvo naj bo že tako ali tako, ostane rokodelstvo, ali on mora biti tu drugega mnenja. Kar se tiče gospodarske točke, le še omenimo, da so njegovi kaplani skompromitirali zdravo idejo zadružništva med Slovenci. Da se bojuje proti svojim nasprotnikom, je čisto naravno. Toda on se boji odkritega boja, poslužuje se glavnega jezuitskega orožja, namesto zahrbtnosti, denunga. Ko so izhajali v »Slov. Narodu« nekateri precej protiklerikalni podlistki, je skušal najprej došči v Ljubljani, da bi se jih zaplenil, ko to ni šlo, je šel direktno na najvišje mesto in enkrat k justičnemu ministru, da je dosegel svoj namen. Kako vlogo je igral proti nekemu državnemu pravniku on in njegova stranka, pač ve sam najbolje. Ne mislimo izreči o njem splošne sodbe. Podamo le dejstva, na podlagi katerih naj si naredi vsak sam svojo sodbo. Svojim duhovnikom je naročil v uradnem listu, da naj na smrtni postelji obdelujejo ljudi, da bi kaj zapustili za razna škofova podjetja. Tudi sam je vztrajen delavec na tem polju, če se gre za lov dedičin, oziroma »darovanj med živimi. Njegov boj zoper njemu neljube liste in društva, ki delujejo na našem kulturnem polju, širijo pravo izobrazbo, je čisto razumljiv, ceprav je nekulturne. Toda oblika tega njegovega bojevanja je tako srednjeveška, inkvizitorska, da se je more posluževati le ortodoksnim srednjeveškim hujerom. Lahko bi šel škof Jeglič v tem oziru nekoliko v šolo k katoliškim modernistom, pred katerimi ima tak strah. Vemo, da je njegova dolžnost kot katoliškega škofa, da odvrača ljudstvo od mišljienja, ker je po učenju njegove cerkve greh »pregloboko razmišljati« ali vendar naj ne bo tako naiven, da bi mislil, da smo še v srednjem veku, in da je mogoče z inkvizitorskimi sredstvimi zabraniti razvoj svobodnega mišljienja. Tisti časov ne bo več, kot so bili. Že dejstvo, da so sploh razpravljala tudi med laiki o verstu, je velikanska nevarnost za katoliško cerkev. In ni je danes tudi na temenu Slovenskem več moči, ki bi odstranila to nevarnost. Mi pa bomo skrbeli za to, da bo ta nevarnost vedno večja in večja. Bojevali se bomo vedno bolj in bolj, ker smo si principialni nasprotniki; v idejah ni mogoče nikakoga kompromisa. Mi gremo v boj naravnost in odkrito. In če bi naš nasprotnik delal isto, bi z veseljem konštruirali, da se bojuje častno. Te vrstice smo napisali k desetletnici škofovanja občana Jegliča in niti na misel nam ne pride, da bi ga opozarjali na tisti pasus cerkvenega prava, ki govori, kdaj naj škof prosto vodil.

— Kuratorij kmetijsko - kemične poskušne postaje v Ljubljani. Deželni odbor je odposlal za dobo svoje funkcionske periode v ta kuratorij deželnega glavarja Šukljetu in deželnega odbornika dr. Lamperja.

— Imenovanje. Evidenčni eleve g. Adolf Götzl je imenovan za evidenčnega geometra v XI. čin. razredu, absolvent geometričnega kurza g. Ivan Verbič pa za eleva pri evidenci zemljiski - davčnega katastra na Kranjskem.

— Iz Ilirske Bistrice se nam poroča: »Slovenec« z dne 16. maja t. l. je prioblik zafrkljivo notico pod zavojjem: »Če so vsi anot; v kateri trdi znani napihnjeni dopisunek, da se bistrške občinske doklade od leta do leta višajo. Uradno se lahko vsakdo pri c. kr. davkariji v Ilirske Bistrici prepriča, da so znašale občinske doklade predlanskim 41, lanskim 37 in letos 36 odstotkov; torej se vidno kršijo. Dokler nam dopisunče ne more tegu dejstva ovreči, ostane v naših očeh »nesramni lažnik! Capito? Kar se tiče lava, o katerem fante niti pojma nima, je pač obče znanó, da tukajšnji lov nima večje vrednosti. Dopisnik hvali, da klerikalna trnovska občina vse drugače radi lava postopa. Res je sicer, da je trnovski župan »Perkan« naložil kakih 35 kmetov, ki naj lov v najem vzamejo. Ako bode pa lov kmetu tudi korist prinesel, o tem jasno, kako do vrednosti. Prepričani smo, da, ako bode kmet pohajkoval po lovu, (ki je ravno v našem kraju bolj šport, ker o divjadi niti govora ni) mu bode pač kmalu zapel — boben. Ker se nam trnovska klerikalno županstvo nekako v zgled postavlja, ne moremo si kaj, da resnicni na ljubo konstatiramo znano dejstvo, da ga ni županstva na Kranjskem, ki bi radi groznega nereda, ali, bolje rečeno, radi nezmožnosti, plačalo toliko glob, kakor ravno nam v »zgled« postavljeno županstvo v Trnovem. Želite detajlov? —

To so čuvanje zdravstva! Piše se nam iz celjske okolice 20. maja t. l.: Kakor smo izvedeli iz verodostojnega vira, je odredila šolska oblast, da se ima na naši okoliški ljudski šo-

li in Celju letošnje šolsko leto zavrsiti šele — 8. avgusta t. l! In zakaj? Januarja t. l. je bila vsled epidemije se pojavitajočih ošic med mestno in okoliško mladino imenovana šola zatvorjena in zdaj naj se tačna znamuda nadomesti. — A tudi mestne ljudske šole in deloma dekliska meščanska šola ob tisti dobi niso imelo pouka, pa bodo, kakor slišimo, vkljub temu s srednjima šolama vred končale šolsko leto s 4. julijem t. l. Kje je tu pravica in kje enakovrstnost, ako je to resnica, kar se govori? — Pa ne glede na vse to je omenjena odredba skrajno kruta. Poslopje okoliške deželne ljudske šole v Celju je, kakor se je to že mnogokrat poudarjalo v naši javnosti, v zdravstvenem oziru povsem nedostatno ter bi se bilo vsled tega že dano moralno oblastveno zavrtiti. Zdaj pa naše šolske oblasti, ki naj bodo čuvanje zdravstva, ukažejo, da bi morala naša uboga mladež se letos še kuhati in moriti v tej kužni kalupi ob največji vročini, ob pasjih dneh!! To je neusmiljeno, to naravnost ne gre! — Krajni šolski svet okolice celjske naj prav energično protestira proti takemučenju naših otrok. Šolsko leto naj se normalno zaključi ali pa naj starši zahtevajo zdravstveno komisijo, ki ima dognati, je li to dopustno, da se v tako nezdravih, zaduhlih prostorih, kakršni so v celjski okoliški šoli, sme ob največji vročini naše otroke zdravstveno ugnabljati. Starši naj sploh stavkoj ter svojih otrok od 15. julija t. l. naprej kar ne pošlejo v to solo. Brezpravna raja menda še vendar nismo celjski okoličani! — Prizadet oče.

Tečaj za pridelovanje krme na Grmu. V nedeljo, dne 31. maja t. l. priredil vodstvo kmetijske šole na Grmu tečaj za pridelovanje krme, katerega se lahko udeleži vsak kranjski kmetovalec. Program tečaja je naslednji: Dopolne od 9. do 11. Pridelovanje deteljnih mesanic za dvoletno in večletno košnjo. Ogled deteljnih mesanic na šolskih njivah in v poskuševališču. Popoldne od 2. do 4. Naprava novih travnikov. Praktično razkazovanje najbolj važnih trav. Sestava travniških zmesi. Ogled šolskih travnikov, naravnih in umetnih (nasejanih) in travniških zmesi v poskuševališču. Ker je s tem tečajem dana najugodnejša prilika za ogled šolskih deteljnic v travnikov, kakor tudi da spoznavanje raznih detelj in trav in njih vrednosti za mešanice, vabimo naše gospodarje, da se mnogoštevilno udeleži tečaja.

Iz Novega mesta. Zadnji se je nekdo spodikal nad olepševalnim društvom, oziroma njega vodstvom, češ, da so pota na sprehajališčih znamenjena in klopi deloma polomljene. — Istina je, da so nekateri zarobljeni zlikovci nekaj klopi polomili; vendar mora vsak pameten človek priznati, da olepševalno društvo temu ni krivo; ravno tako se vodstvu ne more očitati malomarnost, ker pota niso več v istem stanju, ko pred tremi leti; tačas je občni zbor dovolil za isto leto za popravo cest potrebno vsoto in za nadzorovanje potov potrebnih mezd za služabnika. Od tačas so bili pa sklicani že trije občni zbori, toda k nobenemu zboru ni prišlo zadostno število članov in tudi kritika društvenega delovanja ni bilo blizu; mogoče, da ni več član društva. A prosto mu je pristopiti k društvu in v njem delovati na to, da se člani udeležijo občnih zborov in s tem omogočijo uspešnejše delovanje.

Javni shod v Idriji, ki ga je sklical soc. dem. politično društvo »Napred«, je bil izredno dobro obiskan tako od strani socijalnih demokratov, kakor narodno naprednih socialistov, klerikalcev pa je bilo le pičilo številce. Po obravnavi nekaj važnih rudarskih zadev se je govorilo o novi deželnozborski volilni reformi, kakor jo je sklenil ustavni odsek. Za socijalne demokrate je najprej govoril ravnatelj Anton Kristan, za narodno-napredne pristaže pa poslanec Gangl. Oba sta se odločno izrekli proti v ustavnem odseku določenju volilni preosnovi. Sprejela se je slednja resolucija: Javni shod ogroženo protestira proti taki volilni reformi volilnega reda za Kranjsko, kakršno je sklenil ustavni odsek kranjskega deželnega zbora v svoji seji dne 9. maja. Za Kranjsko bi bila edina poštena reforma dež. vol. reda — uvedba splošne in enake volilne pravice. Obe stranki S. L. S. in pa narodno-napredna — ki tvorita večino deželnega zbora — sta velikokrat tako izven deželnega zbora, kakor pred nekaj leti ob pomembnih trenotkih tudi v deželnem zboru samem izrekli za splošno in enako volilno pravico za kranjski deželni zbor. Zato javni shod občaluje dejstvo, da so oficijalni zastopniki obeh strank tako nečuveno potekali zahtevo po enaki volilni pravici. Javni shod poslavila zato tem potom vse poslane obeh strank, naj v plenumu deželnega zbora ne sledijo sklepom ustavnega

odseka, ampak naj vse svoje moči zastavijo, za dosegajoč izpremembo volilne reforme v smislu splošne in enake volilne pravice. Na to sta ravnoista govornika pojasnila postopanje idrijskih klerikalcev v zadevi prezidanja mestnega poslopja in se je sprejela soglasno nastopna resolucija: »Javni shod vršeč se 17. maja 1908 v Idriji pri »Črnem orlu« protestira proti nečvenemu postopanju idrijskih klerikalcev, ki rujejo pod vodstvom katoliškega duhovnika Oswalda proti temu, da si idrijska občina zopet nazaj prilasti poslopje, ki se je 1. 1908 oddalo na lakomiseln način za dobo 25 let v najem društva »Narodna čitalnica« v Idriji. Javni shod odobrava postopanje občinskega odbora v zadnjih dveh sejih ter se pridružuje v tem oziru polnoma izvajanjem obč. svetnega A. Kristana. V predzadnjih sejih občinskega odbora. Javni shod naprosto slavnih deželnih odborov vojvodine Kranjske, da zadevo prezidana mestne hiše št. 509 v korist mesta Idrije reši, tako da do

Koncert „Glasbene Matice“ v Zagrebu je vrgel, kakor čujemo, okoli 2700 krov kosmetega dohodka.

Sestanek o organizaciji slovenskega dela bo v nedeljo, dne 24. maja v pol 11. dopoldne v prostorih „Matice Slovenske“.

„Akademija“. V soboto 30. t. m. ob pol 9. zvečer predava v veliki dvorani, „Mestnega doma“ Rastov. Pustoslem še k o svojem potovanju po Balkanu, v Carigrad, v Skutari in Haidar Pašo v Mali Aziji. Dijaki in dijakinje, delavci in delavke so vstopnine prosti, drugi plačajo 20 vinarjev.

Slovensko društvo „Lipa“ v Zagrebu je imelo snoči v gostilni Krizmanič sejo, na kateri si je osnovalo svoj pevski zbor.

Bralno in pevsko društvo „Toplice“ pri Novem mestu je na svojem rednem občnem zboru sklenilo, da se društvena knjižnica preosnuje za nedoločen čas v javno knjižnico. Kolekovo bode tudi vse dopise z narodnim kolkom. Cenjenim obiskovalcem Dolenjskih Toplic pri Novem mestu se vljudno naznana, da kdo cenjenih obiskovalcev želi brati kake slovenske knjige, naj se oglasi v bralni sobi tamoznjega bralnega v pevskega društva, kjer se bodo njegovi želji drage volje ustreglo.

V Šokadu pri Gornjem gradu so 8. t. m. otvorili novo ekskulendrno šolo.

Pogreb adm. svetnika Guttmanna ne bo danes, kakor je bil naznjaneno, ampak šele jutri v soboto dne 23. t. m. ob pol 5. po poldne z južnega kolodvora.

Pogreb prof. Ig. Pokorna. Mrtvo truplo prof. Pokorna pripeljajo v Ljubljano jutri v soboto po poldne. Rakev prepeljejo brez sprevoja na pokopališče k Sv. Križu, kjer se točno ob 3. blagoslovu in se položi v rodbinsko grobničo.

Umrl je v Zagrebu vsečiliški profesor Spiridion Brusina, znamenit naravoslovec in velik učenjak. Njegova dela so vzbudila po vsem svetu splošno pozornost. Bil je star šele 62 let. Kot vsečiliški profesor je deloval 21 let in sicer d. 1. 1901.

Umrla je v Karlovcu gospa Marija Plut, mati uradnika tiskovnega oddelka kr. srbskega ministra zunanjih poslov v Belgradu, Milana Pluta. Blag ji spomin!

Premeščen je na lastno prošnjo poštai kontrolor Scherbaum iz Celja v Gradec.

Železnica na Dobrăč. Baron Kraigher v Celovcu je dobil dovoljenje, da zgradi žično železnico na Dobrăč.

Elektna tombola. Društvo za otroško varstvo in mladiško skrb za sodni okraj Idrija je dobito dovoljenje, da sme letos prirediti v društvene namene efektno tombolo z 10.000 listki po 20 v.

Mrtvo truplo otrokovo so ribidi potegnili iz morja blizu Kopra. Izvršil se je zločin. Otrok je bil zavit v blazo in bil ženskega spola.

Roparski umor. V Frančah na Koroskem je umoril brezposelni delavec Andrej Seewald 51-letnega tovarniškega delavca Ivanja Puckerja, mu vzel ves denar, nato mu pa zadrgnil vrvico okrog vrata in ga vrgel v vodo. Morilca so že izročili sodišču.

Aretovan je bil snoči proviziski prodajalec podob Izidor Santy iz Barge, provincija Lucca na Laškem, ker ga je pri policiji v Lincu ovadil njegov gospodar, da mu je poneveril za 200 K blaga. Tukajšnja policija je dobila v zadavi brzjavno obvestilo in osmisljena prijeka, ko je stopil iz vlaka. Aretovanec, katerega so oddali sodišču, pravi, da se ne čuti nič prizadetega.

Pogrešani zglaševalni uradnik z Dunaja Anton Cechbauer se je povrnih v Ljubljano. Našla ga je njegova žena v postojanskem okraju.

Strahovita smrt zaradi nepredvidnosti. To včerajšnjo notico je v toliko popraviti, da ni zgorela Frančiška Lipovitzeva, ampak njena sestra Elizabeta.

Nesreča. V Proseku je danes zjutraj do smrti povozil vlak sprevidnika južne železnice g. Jožefa Faturja. Za njim žaluje žena in 5 otrok.

V deželno bolnišnico so včeraj pripeljali Jožef Jakliča, kateri se je v desno nogo pri sekangu močno ranil.

Delavako gibanje včeraj so z južnega kolodvora odpeljale v Ameriko 4 osebe. V Heb je šlo 25. na Tirolsko pa 17. Hrvatov.

Društvena godba ljubljanska koncertuje danes popoldne v kinematografu „Edison“, Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“ in sicer pri predstavah ob 5., 6., 7., 8. in 9. zvečer.

Društvena godba ljubljanska koncertuje jutri zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Ko je stopil Bulvan v to, našel je tam človeka, ki mu je prejšnji dan utradel prstana, in ki je zdaj hotel zastaviti ukradeno verižico. Predno se je juvelir zavedel od iznenadnosti, mu je tat že izginil ispred oči akosi zadnja vrata...

Ustrelji se je v Zagrebu enoletni prostovoljec Viktor Brünn, Zagrebačan, iz strahu pred kaznijo za neizvršeno službeno dolžnost.

Škof Flapp — izvižgan!

„Omnibus“ javlja iz svečinskih krogov, da je škof Flapp dne 16. t. m. prišel v Labin na kanonično vizitacijo ter da so Italijani ekscelenco sprejeli — s kričanjem in živžganjem. Škof Flapp da je ves prebledel. Verujemo, ko je bil doslej navajen, da so ga Italijani povsod pozdravljali z mostro vescovo. Škof Flappa je doseglj roka pravične Nezeme ravno s tem, da demonstrirajo proti njemu prav tisti elementi, katerimi na ljubo je nastopal proti našemu narodu, izgananj njegov jezik iz cerkve in preganjal njegove svečenike. Slovenski list, ki se ponaša kakor krščansko-katoliško glasilo, je bil, ki je napisal proti njemu hudo otožbo, da je najprej Italijan, potem ekscelenco in šele nazadnje škof; in sedaj mu kriče v lice in mu živižgajo — Italijani.

Pobiranje smeti po Ljubljani se vrši tuintam precej površno. Poselno smeti, ki jih pobira po Hrenovih ulicah, ima to lepo navado, da se mu včasih zlubi pozvonti v znak, da je prišel po smeti, drugkrat pa misli, da vozi zvonec seboj samo radi lepšega, in nič ne pozvoni, kar je posledica, da strankam ostanejo smeti še par dni dalj in delajo smrad. Podjetnik se opozarja, da ukrene, da bodo hlapoi tako pobirali smeti, kot jih morajo.

Nepriveden vozak. Včeraj po poldne je premogarski hlapec Franc Glogovšek na Bleiweisovi cesti zadel z naloženim premogarskim vozom pred hišo št. 22 v plinov kandelaber s tako močjo, da ga je zlomil in napravil 50 K škode.

Dve tatici aretrirani. Dne 19. t. m. je mestna policija aretrala brezposelno služkinjo Antonijo Boltetovo, roj. 1893 v Mengšu in tja pristojno, ker je svoji gospodinji pokradla več knjig, nekaj oblike in zlate uhane ter Marijo Pižmohtovo, rojeno 1890 v Trbovljah občina Tržič, katera je ravno prestala tri-dnevni zapor zaradi goljufije in jo je vkljub temu vzela neka gospa v službo. Pižmohtova pa je koj drugi dan zapustila službo in s seboj odnesla več perila in zlat moški prstan. Obedne tatici so izročili sodišču.

Aretovan je bil snoči proviziski prodajalec podob Izidor Santy iz Barge, provincija Lucca na Laškem, ker ga je pri policiji v Lincu ovadil njegov gospodar, da mu je poneveril za 200 K blaga. Tukajšnja policija je dobila v zadavi brzjavno obvestilo in osmisljena prijeka, ko je stopil iz vlaka. Aretovanec, katerega so oddali sodišču, pravi, da se ne čuti nič prizadetega.

Pogrešani zglaševalni uradnik z Dunaja Anton Cechbauer se je povrnih v Ljubljano. Našla ga je njegova žena v postojanskem okraju.

Strahovita smrt zaradi nepredvidnosti. To včerajšnjo notico je v toliko popraviti, da ni zgorela Frančiška Lipovitzeva, ampak njena sestra Elizabeta.

Nesreča. V Proseku je danes zjutraj do smrti povozil vlak sprevidnika južne železnice g. Jožefa Faturja. Za njim žaluje žena in 5 otrok.

V deželno bolnišnico so včeraj pripeljali Jožef Jakliča, kateri se je v desno nogo pri sekangu močno ranil.

Delavako gibanje včeraj so z južnega kolodvora odpeljale v Ameriko 4 osebe. V Heb je šlo 25. na Tirolsko pa 17. Hrvatov.

Društvena godba ljubljanska koncertuje danes popoldne v kinematografu „Edison“, Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“ in sicer pri predstavah ob 5., 6., 7., 8. in 9. zvečer.

Društvena godba ljubljanska koncertuje jutri zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Drobne novice.

Brezsredno postopanje z vojaki. V Solinogradu je generalni major Colard dne 19. t. m. alarmiral garnizijo ob 5. uri zjutraj. Vojaki so moralni brez poščika v najhujši vročini prehoditi 50 km, h kosišu so prišli še ob 1/9. uri zvečer. Izmed 750 rezervistov jih je vsed tega nad 300 bolnih, med njimi jih je 6 dobilo solnčarico. Tudi izmed aktivenega moštva dveh polkov jih je zbolelo nad 200 vojakov. Posl. Stolzel je včeraj zaradi tege interpelliral brambovskega ministra.

Oblak se je odtrgal nad severočnim mestom Mostom in okolico. Voda je narasla na poldruži meter

ter udri v stanovanja. Is Krkonošev je voda prinesla mnogo pohištva in tudi truplo neznané ženake. Strela je ubila dva delavca.

Velika nesreča na železniški. Med Brusljem in Antverpnom sta trčela na postaji Contich dva vlaka skupaj. Do snodi so isvleki iz podprtih popolnoma zdrobljenega osebega vlaka 30 mrtvih in 50 ranjenih. Povod leže posamezni odtrgani deli žleveških trupel. Največ ponesrečenih je romarjev.

Jubilejni dar Imatelj 8. h. huzarskega polka, podmaršal princ Al. Eszterhazy je daroval povodom cesarjevega jubileja 100.000 K za ustanove v svojem polku.

Spanski kralj in kraljica. prireditev dne 26. septembra na Dunaju.

Švicarski jezuit Sopravski, ki je v Moravski Ostravi posilil na smart bolno dekle med spovedjo, je baje pobegnil v Ameriko, seveda s pomočjo svoje višje oblasti.

Vest o napadu na vzgojitelja saških princev si je izmisli vzgojitelj sam, da se napravi zanimivega.

Razne stvari.

Jubilejska razstava v Pragi

— 1908. Industrialna razstava v Pragi bode zavzemala celo poletje 1908. leta. Razstava, ki so jo nameravali otvoriti na Dunaju, se je morala popolnoma umakniti velikanski praski razstavi. Cesar je obljubil svoj prihod v Prago in nadvojvoda Fran Ferdinand je prevzel protektorat. Praska trgovska zbornica je vse žrtvovala, da bi otvorila jubilejsko razstavo kot velikansko, imponantno manifestacijo industrije in trgovske obveznosti narodnosti, ki sta zastopani v obliki zgodovine in tradicij. Vse žrtve so zavzemajo najboljše mesto Indi; pa samo Angleži, Francozi in Nemci so dobili po dolčenem načrtu prirejene zbirke indijskih gledališčnih iger, prevedenih v materinski jezik. Angležem je takrat igre priredil H. H. Wilson z naslovom: Select Specimens of the Theatre of the Hindus. 2 vols London, 3. izdaja. 1871.; Francozom Sylvain Lévi »Le Théâtre Indien«, Paris, 1890.; Nemcem pa L. Fritze, ki je bil vadniški učitelj v Drossenu na Braniborskem in s katerim se je bil dr. Glaser posebno seznanil leta 1881. na petem shodu orientalistov v Berlinu. Na tri načine so prevajali te igre, ki imajo navadno tretjino besedila v starih. Prevajali so ali tako, da so podajali prozaične dele v prozačni, metrični v metrični obliki, ali pa vso igro v prozačni, ali pa vso v metrični obliki. Tega zadnjega načina se je držal Fritze; dr. Glaser pa je tega mnenja, da se mora prevod podati v izvirnikovi obliki. V letih 1885. in 1886. je bil v »Edinosti« v podlistiku objavljen igri »Urvashi« in »Maláviko« ter jih dal ponatisni v zbirki »Indijska Talija«. Namenil je bil izdati štiri igre, razven omenjenih dveh še »Sakuntalo« in »Illovnati voziček«, realistično igro, ki se sme postaviti na stran najboljšim igratom Shakespeareom. Glaserjev prevod »Sakuntale«, sta v rokopisu pregledal leta 1896. gosp. profesor Funtek in leta 1907. na Dunaju g. dvorni svetnik Trnovec. Nenavadno zanimanje za to igro je letos pokazal tudi g. general Kranjc v Gradeu. Zdaj je izšel ta prevod »Sakuntale« v tisku, se dobi pri dr. Glaserju v Hočah (Štajersko) in v »Narodni knjigarni« v Ljubljani za 1 K 20 v.; s poštnino 10 vin. več.

Izpred sodišča. Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Ovčji tat. Delavec France Rak je ukradel v Gozdu posestniku Mihi Sušniku na paši 2 ove ter jih gnal v Domžale na semenj. A že med potjo jih je prodal za 34 K, kar Rak odkrito priznava. Obsojen je bil na 7 mesecov težke ječe.

Zlate uhane je vzela Angela Sporar svoji gospodinji Frančiški Nesman, gospodinji v Židovskih ulicah, kjer je služila. Vrednost zlateuhane znaša 30 K. Angela Sporar jih je potem neki drugi služkinji v zavodu svete Marte prodala. Pravi, da jih je zato vzela, ker so se ji dopadli. Obsojena je bila na 6 tednov ječe.

Pet Ciganov na zatožni klopi. Dne 4. aprila t. l. okoli polu 3. zjutraj so skušali vlotiti Ciganji Jožef Rak, Edmund Reichard in Anton Kari, v Špenerjevem trgovinom Jozefu Veselu na Blokah. Že so imeli železno omrežje pri oknu odstranjeno, na kar je močno pasje lajanje zbudilo trgovčevega sina, ki je odpri okno in zavplil: »Kdo je?« Tega klica so se tatije tako prestrashili, da so zbežali.

Ciganji so isto noč nočili pon nekim kozolcem v Blokah, potem pa na vse zgodaj po nenavadni poti zbežali skozi gozd, kjer jih jih je videl Janez Modic. Ciganki Ana in Suzana Reichard sta pa izvršili več drugih manjših tatvin, katerih vrednost se je cenila na 45 K 28 v. Ciganki sta si vloge tako razdelili, da je ena svojo žrtev motila, druga pa pa potem neopažena stikala po žepih. Izvršitev, težjih tatvin so revzeli možkarji. Plen so si enakomerno med seboj razdelili. Vsi zatoženi cigani imajo že predkazni zaradi raznih tatvin, a se vendar tako nedolžne delajo, kot da bi ne bili nikomur niti vode skalili. Vrh tega so pa tudi z

kega obiskovalca zelo ugoden vtisk in vsak jo zapušča z zavestjo, da je videl nekaj krasnega, izvanrednega. Slovenci, ne zamudite prilike!

Književnost.

— »Svobodne Misli« 5. številka je izšla. Ima tole vsebino: Anton Ašker: »Odstavljen bog«; »Veda in vera«, »Glosa k Trubarju«, »Bivši svetnik Janez Nepomuk« in »Kronika«. List stane na leto 2 K 50 vin. Naročnina se pošilja na naslov: »Svobodna Misli« Praga — Vinograd. Priporočamo vsem napredno mislečim in svobodomislim Slovencem, da si naroči ta list.

Sakuntala, indijska gledališčna igra. Prevedel dr. Karel Glaser. V Mariboru, 1908. Založil pisatelj. Cena 1 K 20 vin. Dramatika je vrhunce pesništva, ker se v njej najlepše zrcali človeško življenje. Če se v Slovencih kje med prostim ljudstvom priredi kaka veselica, kjer se slišijo muzika ali petje ali govor ter se predstavlja kaka igra, se navadno preprosto ljudstvo najbolj zanimala za dramatske predstav. Ko se je med omikanci začelo širiti znanje o duševnem bistvu orientalskih narodov, so se tudi tonikani krogi in v prvi vrsti učenj

Sarg glicerin. *Mjilo* sprožaj karo belo in nožno. Deli se povod.

Zobno čistilo v ruščah, kakršen je Sarg Kalodont, pripomorejo zdravni strokovnjaki tudi zato, ker neporabljeni ostanek ostane vedno zaprt in svež in je izključeno vsako zaprašenje, kar pa je pri zobnem pršku neovrnljivo. Poleg blagodejnih sestavin obsega Kalodont tudi nekoliko glicerina, ki nima kisih lastnosti in tudi ne vre. V zdravilstvu ga splošno rabijo obsežno in ne škoduje sestavini zobi in tudi ne dlesnu. Sicer pa splošno in trajna raba Kalodontu zadostno izpričuje, da so se povod udomačile njegove izborne lastnosti v zvezi s prijetnim priročnim zavojem in nizko ceno.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja povodom smrti preljubega soprega, oziroma očeta, brata, zeta in svaka, gospoda

Božidar Lappalna

c. kr. davčnega oficijala v pokolu

kakor tudi za častno spremstvo predragega pokojnika k večnemu počitku in za darovane krasne vence izrekam tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in drugim udeležencem srčno zahvalo.

Posebej in iskreno pa se zahvaljujem preč. duhovščini, gg. uradnikom in učiteljstvu, slavnim požarnim brambi in godbi meščanske garde.

Šrčna hvala vsakemu posebej in vsem skupaj.

Kostanjevica, 20. maja 1908.

Zahvaljujoča soprga.

Hotel „Južni kolodvor“
(A. Seidel.)

Jutri, v soboto, 23. maja
velik

KONCERT

popolne

Ljubljanske društvene godbe.
Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Za obilen obisk se pripravlja

A. SEIDEL

hoteler.

Slavnemu občinstvu vljudno na-
znamjam, da otvorim

v nedeljo, dne 24. t. m.

gostilno

na Martinovi cesti št. 21.

Dobilo se bodo vedno pristno štajersko in dolensko ter belo in črno istrijansko vino kakor tudi vedno sveže pivo. Vsak čas se bodo postreglo z raznovrstnimi mrzlimi in gorkimi jedili. Postrežba točna in solidna.

Priporočajoč se vsem prijateljem in znancem ter slavnemu občinstvu bilježim z odličnim spoštovanjem

Valentin Sitar.

Strojepisca

sprejme takoj notar Hudovernik v Ljubljani. Stenografi imajo prednost.

1807 - 2

Inspektorje

zavarovalniške stroke (zavarovanje življenja) zmožne slovenčine in nemščine, ki imajo na Kranjskem dobre zveze in so zaupni v vsakem osiru, sprejme takoj starorenomirana zavarovalnica za življenje z getovo plačo.

1387 - 6

Ponudbe z navedbo referenca pod „zavarovalnico“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Notarsk. kandidata

novinca ali pa absolviranega jurista, ki se hoče posvetiti notarijatu, sprejme notar v Ljubljani.

1806 - 2

Ponudbe naj se pošljajo uprav. „Slov. Naroda“.

Indajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Puchovo
motorno dvokolo

a stranskim sedežem ali brez njega se preda. 1833 - 1
Več se izve pri g. Kaiserju, Šo- lenburgove ulice 6 v Ljubljani.

Pridne
delavce, ključavnica in strojarje

sprejme ob dobrem zaslužku v trajno nameščenje tvarnica cementa v Bakru pri Reki. 1829 - 1

Delavci in
delavke

kakor tudi 4 skušeni

kurjači

se sprejmejo tukoj v to- varni za lep v Ljubljani (Leimfabrik). 1840

Moška obleka od 4 gld. naprej.

Deška obleka od 2 "

Otroška obleka od 1 "

„Angleško skladnišče oblek“

O. BERNATOVIC

v Ljubljani, Mestni trg štev. 5.

Moderne srajce za gospode

spodne hlače, spalne srajce, ovratniki, zapestnice, naprnski, nogavice, naravnice, kravate, gumbe, žepne rute vedno v največji izbiripri

P. Magdić, Ljubljana, Prešernove ulice štev. 7.

A 127/8/4

V

1128-8

Oklic.

V zapuščinski zadevi g. Ivano Jeglič se na predlog dednih udeležencev dovoljuje

prostovoljna sodna javna prodaja

v zapuščino spadajočih premičnin in sicer: predajalniške oprave, špecijskega blaga, vinake posede, starih vozov, nahajajočih se na Selu pri Žerovici.

V to svrhu se določa narok na licu mesta na Selu pri Žerovici štev. 16 na dan

25. maja 1908, ob 9. uri dopoldne.

C. kr. okrajna sodnija v Radovljici odd. I.,
dne 11. maja 1908.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 3 gld.

Valed ugodnega ogromnega nakupa so odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakovke z močno zbitimi podplati, usnjovite oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari same 3 gld.

Za narodenitev zadostuje dolgost.
1824 Razpoložanje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad samenjam.

Posteljno perje in pub

oprano in osnaženo
1/2 kg od 45 kr. naprej

188 - 20 prodaja

C. I. Hamann
v Ljubljani.

1829 - 1

Najboljše

: kranjske domače :

salame

se prodaja

samo

v delikatesni trgovini pri

J. Buzzolini

Ljubljana, Stritarjeve ulice.

Tovarna salam.

Razpoljila se na vse kraje

po najnižji ceni.

1758 - 6

Restavracija prej Friedl.

V soboto, 23. maja na vrtu

velik vojaški koncert

popolne vojaške godbe

pehotnega polka Leopold II. kralj Belgijev št. 27 pod osebnim vodstvom kapelnika Božidarja Christopha.

Začetek ob 8. Vstopnina 60 vin.

Točil se bodo predobroznani „plzenjski prazdroj“ in pa Reininghausovo marčno pivo. Specjaliteta: ovček dr. Schmirmaula, pikler grofa Merana.

.. Priznane dobra kuhična ..

Žive postriki na Izbiro.

1828

Zupanstvo v Ajdovščini razpisuje službo

občinskega tajnika

z letno plačo 800 K.

Opozarja se, da je v Ajdovščini oddati tudi

tajništvo hraničnice in posojilnice ter okrajne bolniške blagajne

z letno remuneracijo približnih 1400 K. Za ta dva zadnja posla se zahteva primerna varščina. Zanesljiva in zmožna oseba opravlja bi lahko vse tri službe, kar bi je neslo prislužka približno 2200 K na leto.

Kolekvene prošnje z dokazili dosedanjega službovanja naj se do pošljejo na **Zupanstvo v Ajdovščini do 1. junija t. l.**

Zupanstvo v Ajdovščini.

Zakaj v tujini iskati,
Ce najboljše pred pragom leži.

Planinškova pražena kava

se je vpeljala v kratkem času širom sveta.

Ker je najfinješe kakovosti;
zato povsod priljubljena.
er je strokovno potom vročega zraka pražena;
zato fino aromatična.
er je prosti nezrelih in nezdravih zrn;
zato zdravju neškodljiva.
er je najzidatnejša
zato najcenejša.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave
KAREL PLANINŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarne Evope.

470 16

Samo 6 dni

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine

same

849.16

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana

v novi hiši „Kmetake posojilnice“, nasproti gostilne pri „Rigovcu“.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 3 gld.

Valed ugodnega ogromnega nakupa so odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakovke z močno zbitimi podplati, usnjovite oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari same 3 gld.

Za narodenitev zadostuje dolgost.
1824 Razpoložanje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad samenjam.

Trogovsko-obrtna združuga v Ljubljani registrirana združuga z omejenim

jamstvom. Sodniške ulice štev. 3, v hiši dr. Pirca:

Ekskomptira trgovske menice.

Prekrajuje vnovčne menice, nakaznic, dokumentov itd. na

vsa tu- in inozemska tržišča.

Izdaja nakaznice.

1606 - 6